

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Příhody a soudců JUDr. Michala Mazance, JUDr. Jana Passera, JUDr. Jaroslava Hubáčka a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobkyně: **M. M.**, zastoupené JUDr. Alžbětou Prchalovou, advokátkou se sídlem Dřevařská 25, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 6. 2008, čj. OAM-1-783/VL-01-ZA07-2007, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 9. 1. 2009, čj. 56 Az 91/2008 - 39,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Odměna advokátky JUDr. Alžběty Prchalové, **se určuje** částkou 4800 Kč, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného ze dne 3. 6. 2008, čj. OAM-1-783/VL-01-ZA07-2007 nebyla žalobkyni udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Žalobkyně napadla rozhodnutí žalovaného žalobou podanou u Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“), který ji rozsudkem ze dne 9. 1. 2009, čj. 56 Az 91/2008 - 39, jako nedůvodnou zamítl.

Žalobkyně (stěžovatelka) brojila proti rozsudku krajského soudu kasační stížností, ve které v obecné rovině uplatnila stížní důvody podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) a současně požádala o ustanovení právního zástupce. Krajský soud usnesením ze dne 10. 4. 2009, čj. 56 Az 91/2008 - 59, ustanovil stěžovatele k zastupování pro řízení o této kasační stížnosti JUDr. Alžbětu Prchalovou, advokátku se sídlem v Brně a následně stěžovatelku vyzval, aby kasační stížnost doplnila o konkrétní skutkové důvody, pro které jeho rozhodnutí napadá.

Stěžovatelka prostřednictvím ustanovené zástupkyně v doplnění kasační stížnosti uvedla, že výkon rozhodnutí a jeho právní následky by pro ni znamenaly velmi vážnou újmu; ve své podstatě i přímé ohrožení života. Je přesvědčena, že v případě rozhodování příslušných orgánů by měla být vzata v úvahu i hlediska lidská a humánní a nikoliv jen přesné znění příslušných právních předpisů. Rozhodnutí žalovaného správního orgánu nevycházelo z objektivně zjištěných skutečností, ale pouze z ničím nepodložených domněnek, což se projevuje zejména v hodnocení situace v domovské zemi i osobní situace stěžovatelky. Ta se v současné době léčí s chronickou posttraumatickou poruchou, která je podporována nepříznivými životními okolnostmi. Léčba je sice v Arménii možná, ale nemůže být poskytnuta v potřebné míře jako v České republice. Navíc je plně odkázána na pomoc matky. Stěžovatelka bude v případě návratu, s ohledem na situaci ve vlasti, politickou situaci a svůj zdravotní stav, pronásledována a vyčleněna ze společnosti. Současně požádala o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že je zjevně nesprávně datována a zřejmě byla podána opožděně. Proto navrhl její odmítnutí dle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

Nejvyšší správní soud se nejprve musel zabývat přípustností kasační stížnosti, tedy zda splňuje všechny požadované podmínky řízení.

Podle ustanovení § 106 odst. 2 s. ř. s. musí být kasační stížnost podána do dvou týdnů po doručení rozhodnutí. Ze soudního spisu vyplynulo, že písemné vyhotovení rozsudku krajského soudu bylo zplnomocněnému zástupci žalobkyně doručeno dne 12. 2. 2009. V soudním spisu jsou založeny dvě kasační stížnosti stěžovatelky: první byla doručena osobně na podatelnu soudu dne 19. 2. 2009, přičemž v soudním spisu je založena jen její první strana a druhá – kompletní - byla krajskému soudu doručena dne 24. 2. 2009; obě byly podány včas. Jelikož stěžovatelka kasační stížnost nepodepsala, krajský soud ji vyzval, aby ve lhůtě 15 dnů svůj podpis doplnila. Toto usnesení jí bylo doručeno dne 6. 4. 2009 a následně dne 8. 4. 2009 osobně doručila podepsanou kasační stížnost. Taktéž ve stanovené lhůtě doplnila důvody kasační stížnosti. Kasační stížnost je proto přípustná.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud dále musel ve smyslu § 104a s. ř. s. vypořádat s otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Pokud by tomu tak nebylo, musel by ji podle citovaného ustanovení odmítnout jako nepřijatelnou. Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, je typickým neurčitým právním pojmem. Výkladem institutu nepřijatelnosti a demonstrativním výčtem jejích typických kritérií se zdejší soud zabýval mimo jiné v rozhodnutí ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006 - 39, www.nssoud.cz, dle kterého *„přesahem vlastních zájmů stěžovatele je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu.“*

Nejvyšší správní soud po přezkoumání spisového materiálu neshledal v posuzované věci přesah vlastních zájmů stěžovatelky a ani pochybení v postupu krajského soudu, tím méně pak pochybení zásadní, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatelky.

Stěžovatelka v kasační stížnosti uvedla, že žalovaný správní orgán nevyšel z objektivně zjištěných skutečností, a to zejména ve vztahu k situaci v zemi původu a osobní situaci stěžovatelky. K tomu Nejvyšší správní soud dodává, že jak žalovaný, tak i krajský soud zhodnotily stěžovatelkou uváděné skutečnosti objektivně a v souladu se zásadou volného hodnocení důkazů a zásadami formální logiky, přičemž vycházely z řádně zjištěného skutkového stavu. Rozhodně se nelze ztotožnit s tvrzením stěžovatelky, že by rozhodnutí správního orgánu bylo založeno na nepodložených domněnkách. Nelze opomenout skutečnost, že ve správním řízení leželo břemeno tvrzení azylově relevantních důvodů především na stěžovatelce (viz např. rozsudek ze dne 16. 9. 2005, čj. 6 Azs 224/2004 - 37, www.nssoud.cz). V tomto směru lze též odkázat na rozsudky zdejšího soudu ze dne 26. 2. 2004, čj. 5 Azs 50/2003 - 47 a ze dne 18. 12. 2003, čj. 5 Azs 24/2003 - 42, oba dostupné z www.nssoud.cz, dle kterého povinnost správního orgánu zjistit úplně a přesně skutečný stav věci je limitována tvrzeními žadatele o azyl (mezinárodní ochranu).

Nejvyšší správní soud konstatuje, že skutková zjištění, z nichž žalovaný v napadeném rozhodnutí vycházel, mají oporu ve spisech a nejsou s nimi v rozporu. Přitom se zabýval všemi relevantními důvody pro udělení jedné z forem mezinárodní ochrany. Nelze odhlédnout od skutečnosti, že se jedná o opakovanou žádost stěžovatelky. Kasační stížnost ve věci první

žádosti byla odmítnuta pro nepřijatelnost usnesením ze dne 1. 3. 2007, čj. 8 Azs 91/2006 - 58, www.nssoud.cz. Na dotaz, v čem se změnilы důvody žádosti, stěžovatelka odpověděla, že nemoc se stala progresivnější a dále, že její otec dostal infarkt, strýc byl zabit a všichni členové rodiny mají problémy s její matkou. Na přímý dotaz, v čem se tyto podmínky změnilы, však uvedla, že zůstaly stejné. Správní orgán proto správně uzavřel, že skutečnosti, z nichž vyvozovala své potíže se nezměnilы takovým způsobem, kterým by musel nynější žádost posuzovat jiným způsobem, než jak učinil v rozhodnutí o předchozí žádosti.

Jako hlavní důvod podání žádosti o mezinárodní ochranu žadatelka specifikovala progresivitu své nemoci. Krajský soud se vypořádal s důvody, proč tento důvod nelze vztáhnout pod důvody předpokládané § 12 zákona o azylu. Lze jej posuzovat zejména ve smyslu § 14 citovaného zákona. Zdejší soud ve svém rozsudku ze dne 11. 3. 2004, čj. 2 Azs 8/2004 - 55, www.nssoud.cz, konstatoval, že „*smyslem institutu humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu, spočívá v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádání z kautel předpokládaných taxativními výty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní“ azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu.*“ Z rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, čj. 5 Azs 47/2003 - 48, www.nssoud.cz, pak plyne že, azyl z humanitárních důvodů lze udělit pouze v případě hodném zvláštního zřetele. Není na něj právní nárok a posouzení důvodů žadatele je otázkou správního uvážení správního orgánu. I přesto, že má správní orgán možnost volby, zda humanitární azyl udělí či neudělí, musí být jeho postup zákonným a správní uvážení nesmí vybočit z přípustných mezí. Byť je soudní přezkum ohledně neudělení humanitárního azylu limitován, toto omezení nevylučuje přezkum zaměřený na posouzení otázky, zda žalovaný učinil svou úvahu na základě spolehlivě zjištěného stavu věci (srov. rozhodnutí ze dne 28. 12. 2005, čj. 6 Azs 182/2005 - 83, www.nssoud.cz).

Podmínky kladené na část rozhodnutí vztahující se k humanitárnímu azylu napadené rozhodnutí splňuje. Nejvyšší správní soud se ve svých rozhodnutích opakovaně vyjádřil, že nižší úroveň zdravotnictví v zemi původu bez přistoupení dalších okolností nemůže založit důvod pro udělení azylu (např. rozhodnutí ze dne 18. 10. 2005, čj. 3 Azs 226/2005 - 68 nebo ze dne 26. 7. 2007, čj. 2 Azs 30/2007 - 69, www.nssoud.cz). K rozdílným standardům zdravotní péče se obdobně vyslovil též Evropský soud pro lidská práva, např. ve věci Salkic and Others v. Sweden (rozhodnutí ze dne 29. 6. 2004, stížnost č. 7702/04, dostupné na www.echr.coe.int). Správní orgán se podrobně zabýval zdravotním stavem žadatelky a možnostmi léčby v Arménii. V rozhodnutí správně uvedl, že závěry lékařských zpráv z jednotlivých specializovaných zařízení nedokládají skutečnost, že by potíže stěžovatelky byly takového charakteru a představovaly během jejího pobytu v České republice takovou změnu, aby svou výjimečností omezovaly její životní projev jiným způsob než doposud. Stěžovatelce nebyla v Arménii zdravotní péče odepřena, bývala hospitalizována a přitom lékařskou péčí nemusela buď hradit vůbec nebo za ni byla hrazena církví. Je pravdou, že standard zdravotnictví v Arménii je na nižší úrovni než je tomu v České republice, na druhou stranu však ze stěžovatelčiny výpovědi nevyplývalo, že by stanovená léčba byla natolik specifická, aby vyžadovala výlučný pobyt na území České republiky.

Stěžovatelka dále namítala, že by pro ni návrat do Arménie představoval velmi závažnou újmu, přičemž by mohla být pro svůj zdravotní stav pronásledována. Jak již bylo uvedeno výše, v řízení nebylo shledáno, že by stěžovatelka splňovala důvody pro udělení azylu ve smyslu § 12

zákona o azylu. Tých závěr lze učinit i ve vztahu k doplňkové ochraně, kterou se krajský soud i správní orgán zabývaly dostatečně. Ke zdravotním problémům jako důvodům pro poskytnutí doplňkové ochrany se Nejvyšší správní soud vyjádřil např. v rozsudku ze dne 26. 7. 2007, čj. 2 Azs 30/2007 - 69, www.nssoud.cz, v němž uvedl, že „nelze jistě vyloučit, že by doplňková ochrana byla cizinci udělena i z důvodů nedostatečné úrovně zdravotní péče v zemi původu; tato nedostatečnost by však musela dosahovat úrovně označitelné za mučení nebo nelidské či ponižující zacházení, jak na ně pamatuje jak § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu.“ Krajský soud se doplňkovou ochranou zabýval dostatečně i ve vztahu s problémy se členy rodiny. Tyto skutečnosti byly podrobně posuzovány v rámci první žádosti stěžovatelky, která uvedla, že se podmínky v době druhé žádosti nezměnily.

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu skýtá dostatečnou odpověď na námitky podávané v kasační stížnosti a nebyl shledán ani jiný důvod k přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Nejvyšší správní soud v posuzované věci neshledal přesah vlastních zájmů stěžovatelky ani pochybení v postupu krajského soudu, které by mohlo mít dopad do jejího hmotněprávního postavení. Kasační stížnost proto odmítl jako nepřijatelnou podle § 104a s. ř. s.

O návrhu, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek podle § 107 s. ř. s. Nejvyšší správní soud samostatně nerozhodoval, jelikož se jedná o věc, která byla vyřízena v souladu s ustanovením § 56 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s. přednostně a zároveň by to bylo nadbytečné, jelikož samotné podání kasační stížnosti má podle ustanovení § 32 odst. 5 zákona o azylu odkladný účinek.

O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle něž nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

Stěžovatelka byla v řízení o kasační stížnosti zastoupena ustanovenou zástupkyní advokátkou JUDr. Alžbětu Prchalovou; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 8 s. ř. s., § 120 s. ř. s.). Uvedená advokátka byla podáním ze dne 29. 7. 2009 (doručeno dne 30. 7. 2009) vyzvána, aby v propadné lhůtě jednoho týdne od doručení uvedeného vyrozumění vyčíslila odměnu a také, aby sdělila, zda je plátkyní daně z přidané hodnoty či nikoliv. Jelikož tak neučinila, rozhodl soud o odměně na základě skutečností vycházejících ze spisu. Nejvyšší správní soud určil odměnu advokátky částkou 2 x 2100 Kč za dva úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení včetně první porady se stěžovatelkou ohledně doplnění kasační stížnosti a sepsání doplnění kasační stížnosti) a dále 2 x 300 Kč na úhradu hotových výdajů, v souladu s ustanovením § 9 odst. 3 písm. f), § 7, § 11 odst. 1 písm. b) a d) a § 13 advokátního tarifu, celkem tedy 4 800 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně 4. září 2009

JUDr. Petr Příhoda
předseda senátu